

*Таранець Єва Олександрівна,
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня;
Полторак Анастасія Сергіївна,
д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ

Через швидкі зміни в глобальній економіці, конкуренцію, що зростає, та підвищені очікування споживачів в умовах цифрової трансформації та впровадження передових технологій, таких як штучний інтелект та блокчейн, організації мають можливість оптимізувати свої ланцюги постачання, підвищити їх ефективність та знизити витрати. Дослідження інноваційних підходів дозволяє виявити нові стратегії та інструменти, які сприятимуть підвищенню гнучкості та адаптивності бізнесу, що є критично важливим в умовах нестабільності та непередбачуваних ризиків, таких як війна та економічні кризи. Це підтверджує значущість досліджуваного питання у контексті сучасних наукових викликів.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад та практичних аспектів щодо інноваційних підходів до управління ланцюгами постачання.

Ми погоджуємося з думкою Н. Ремзіна, що навколишнє середовище постійно змінюється та потребує гнучкого й швидкого реагування та узгодження процесів у ланцюгах постачання, адже починаючи з 2020 року міжнародні ланцюги постачання перебувають у кризовому стані [1]. Інноваційні підходи до управління ланцюгами постачання відіграють ключову роль у сучасному бізнесі, дозволяючи компаніям підвищувати ефективність, знижувати витрати та забезпечувати високу якість обслуговування клієнтів. Однією з основних інновацій є цифрова трансформація, що включає використання Інтернету речей, штучного інтелекту та машинного навчання. Ці технології дозволяють покращити видимість та відстеження товарів, а також оптимізувати процеси прогнозування попиту та управління запасами.

Блокчейн-технології також відіграють важливу роль у сучасних ланцюгах постачання. Завдяки децентралізованим реєстрам, блокчейн забезпечує прозорість та безпеку транзакцій, що особливо важливо для відстеження походження товарів та запобігання підробкам. Впровадження цієї технології дозволяє створювати надійні та стійкі ланцюги постачання, де кожен етап можна перевірити та підтвердити.

Автоматизація та роботизація процесів також сприяють покращенню ефективності ланцюгів постачання. Використання роботів та автоматизованих систем на складах знижує час виконання замовлень та підвищує точність операцій, що у свою чергу веде до зниження витрат і підвищення задоволеності клієнтів. На думку С. Коляденко, сучасна діджиталізована концепція управління ланцюгами постачання кардинально впливатиме на графіки закупівель, плани виробництва підприємств, поставку продукції протягом

всього ланцюга постачання до кінцевої його стадії [3].

Аналітика великих даних стає незамінним інструментом для управління ланцюгами постачання. Збір та аналіз великих обсягів даних дозволяє компаніям краще розуміти тенденції ринку, поведінку споживачів та оптимізувати логістичні процеси. Це допомагає швидко реагувати на зміни попиту та приймати обґрунтовані рішення на основі реальних даних.

Сущенко Р. та Ільченко Н. зазначають, що нині підприємства як в Україні, так і в країнах ЄС дедалі частіше використовують підхід подвійного пошуку (dual sourcing), коли один і той самий товар доставляється за допомогою двох постачальників. Це ще один крок на шляху до стійкості та гнучкості всієї системи постачання [2].

Сталий розвиток та екологічні ініціативи стають все більш важливими аспектами управління ланцюгами постачання. Впровадження сталих практик, таких як використання відновлюваних ресурсів та оптимізація транспортних маршрутів, дозволяє зменшити екологічний вплив бізнесу та сприяти сталому розвитку. Дослідження проведені Луценко І. С. та Михайленко А. В., свідчать, що логістика як сектор, що обслуговує виробництво, і як одне з найбільших джерел забруднення повинна бути адаптована до умов сталого розвитку.

Кібербезпека також є критично важливим аспектом управління ланцюгами постачання. З розвитком цифрових технологій зростає ризик кібератак та витоку даних, тому компаніям необхідно розробляти та впроваджувати стратегії кібербезпеки, а також підвищувати обізнаність та навчати персонал з питань безпеки. Як було зазначено у роботі А. Полянської, В. Мартинець, О. Кабан, управління ризиками ланцюга поставок має бути включено в регулярні процеси прийняття рішень і планування. Впровадження можливостей управління ризиками як звичайного компонента бізнес-рішень в операційній діяльності є першим кроком до створення справжньої культури ризику та стійкої компанії [4; 6].

Колаборативні платформи та партнерства сприяють покращенню співпраці між постачальниками та клієнтами. Використання хмарних платформ дозволяє спільно вирішувати логістичні виклики, оптимізувати процеси та підвищувати ефективність всього ланцюга постачання.

Зрештою, гнучкість та адаптивність ланцюгів постачання є ключовими для успішного управління в умовах нестабільного ринку. Компанії повинні розробляти стратегії, що дозволяють швидко адаптуватися до змін, включаючи створення систем резервних постачальників для зниження ризиків.

Отже, обґрунтовано теоретичні засади та практичні аспекти щодо інноваційних підходів до управління ланцюгами постачання. Досліджено, що критично важливими для успіху у сучасному бізнес-середовищі є аспекти кібербезпеки та сталого розвитку. Наголошено, що інноваційні підходи до управління ланцюгами постачання допомагають компаніям забезпечувати високу ефективність, адаптивність та стійкість. Сформовані висновки сприятимуть розвитку управління ланцюгами постачання та підвищенню їх адаптивності, що дозволить компаніям швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури.

Список використаних джерел:

1. Ремзіна Н. А. Особливості управління ланцюгами постачання в умовах кризових явищ. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2023. № 1. С. 110-124. DOI: 10.31375/2226-1915-2023-1-110-124 (дата звернення: 20.09.2024).
2. Сущенко Р., Ільченко Н. Адаптація ланцюгів постачання до викликів воєнного стану. *Товари і ринки*. 2023. № 1. С. 4-16. DOI: 10.31617/2.2023(45)01 (дата звернення: 20.09.2024).
3. Коляденко С. В. Процеси становлення та проблеми управління ланцюгами постачання в сучасних умовах діджиталізації. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 3. С. 7-26. DOI: 10.37128/2411-4413-2022-3-1 (дата звернення: 20.09.2024).
4. Полянська А. С., Мартинець В. Б., Кабан О. В. Оптимізація ланцюга постачання на підприємстві в умовах кризових явищ. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. № 18(2). С. 112-127. DOI: 10.15330/apred.2.18.112-127 (дата звернення: 20.09.2024).
5. Луценко І. С., Михайленко А. В. Сучасні методи оптимізації управління ланцюгами постачання на засадах сталого розвитку. *Бізнес-навігатор*. 2022. № 3. С. 86-91. DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.70-16> (дата звернення: 20.09.2024).
6. Poltorak A. S., Tyshchenko S.I., Khrystenko O. A., Ribachuk V.P., Kuzoma V.V. and Stamat V.M. Theoretical and praxeological approaches to monitoring the state of financial security of Ukraine. *Economic and cyber security : collective monograph*. 2023. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2023. Pp. 123-159. DOI: <https://doi.org/10.15587/978-617-7319-98-5.ch5>. <http://monograph.com.ua/pctc/catalog/book/978-617-7319-98-5.ch5>.